

ACCIO 54 CIUTADANA

Francesc Macià Llussà
President de la Generalitat de Catalunya

SETMANARI DEL PARTIT **R.F.N**
DE LES COMARQUES GIRONINES

GIRONA
8 setembre 1935
15 cts

SETMANARI DEL PARTIT REPUBLICÀ FEDERAL
NACIONALISTA DE LES COMARQUES GIRONINES

Redacció i Administració: C. Carme, 13. - Girona : Tel. 199
Hores despatx: 6 a 8 de la vetlla
Subscripció trimestre: 1'75

Surt els divendres

DELEGACIONS COMARCALS

OLOT
Màrtirs de Jaca, 9
RIPOLL
Trinitat, 6-2.º
GIRONA
Carme, 13
PALAMÓS
FIGUERES
Cervantse, 3
PUIGCERDÀ
Centre Republicà
STA. COLOMA
Clavé, 23

L'Escola «Ignasi Iglésias»

Inauguració del Grup Escolar «Ignasi Iglésias», amb assistència del President de la Generalitat, senyor Macià; el governador general de Catalunya, senyor Selves; el sots-secretari del Ministeri d'Instrucció Pública, senyor Jaume Pi i Sunyer, i altres personalitats.

Grandiós acte d'afirmació cultural i republicana al Centre d'Unió Republicana.

Parlaments del Ministre d'Agricultura, senyor Marcel·lí Domingo, i del President de Catalunya, senyor Macià.

El passat diumenge al matí arribà a aquesta ciutat, l'honorable President de la Generalitat, senyor Macià, acompanyat de les distingides esposa i filla senyoreta Maria i del capità de Mossos d'Esquadra senyor Escofet.

La ciutat tota es vessà pels carrers i places per a retre homenatge a la més alta autoritat de Catalunya i a les il·lustres personalitats que vingueren a Girona amb motiu dels diversos actes anunciats. Els carrers per on passava l'automòbil del president es trobaven atapeïts de ciutadans de tots els estaments i de totes les classes socials.

A les onze en punt el President i els seus acompanyants arribaren a la Plaça de la República. La gernació congregada a la Plaça esclatà en una ovació frenètica que durà llarga estona. El voleiar ininterromput de mocadors i l'entusiasme espontani i sincer de la multitud forniren a la benvinguda tributada al senyor Macià aquell accent d'afectuosíssima cordialitat que desvetlla arreu la presència del President de Catalunya.

El President revisà la tropa de la Companyia del Batalló de Muntanya núm. 2 de guarnició en aquesta ciutat, comandada pel capità Jacint Calderon i entrà seguidament a la Sala de Sessions de l'Ajuntament. Ací fou saludat i complimentat per totes les personalitats assistents a l'acte, entre les quals hi havia el Governador general de Catalunya senyor Selves, el diputat i alcalde d'aquesta ciutat senyor Santaló, el sots-secretari del Ministeri d'Instrucció Pública, senyor Jaume Pi i Sunyer, el qual portava la

ESCOLA IGNASI IGLÉSIAS. - Vista del conjunt de l'Escola

representació del ministre de l'esmentat departament, senyor Barnés, el governador de Girona senyor Prunés, acompanyat de la seva senyora i filla, el Comissari delegat, senyor Puig Pujades, el general senyor Eugenio de la Torre, els diputats a la Generalitat senyor Dot-Arxé, Fàbregas i Dalmau, el Coronel senyor Molins, el Comandant d'Estat Major senyor Domínguez Otero, el regidor i diputat senyor Cerezo, els tinent d'alcalde senyors J. M. Dalmau, Rahola, director de "L'Autonomista"; Vidal i Busquets, el President de l'Audiència, senyor Vilches; el Fiscal senyor Henche, el cap d'Obres Públiques, senyor Moreno, el Co-

mandant dels Mossos d'Esquadra, senyor Pérez Farràs; l'oficial de Cerimonial de la Generalitat, senyor Gibert; el senyor Costal, del Consell de Cultura; el Jutge municipal, senyor Balcells i d'altres personalitats.

També s'hi trobaven representacions de les entitats polítiques d'aquesta ciutat.

Acte seguit, el senyor President i acompanyants s'han dirigit a l'Escorxador municipal. Han estat rebuts pel director del ciutat establiment, senyor Rost, per l'Inspector Provincial de Sanitat, senyor Ibàñez i per altres Inspectors de Veterinària, els quals han mostrat al senyor President i altres autoritats el funcionament d'una nova instal-

lació mecànica per al transport i pesada de les carns.

Després d'aquesta breu visita la comitiva es traslladà a l'indret on està emplaçada l'Escola graduada que porta el nom d'"Ignasi Iglésies".

L'edifici construït damunt un turonet de la muntanya de Montjuïc, del barri de Pedret; és obra de l'arquitecte municipal senyor Giralt. El Grup escolar és una reeixida mostra de la moderna arquitectura funcional, ensems que conté totes les cobejades condicions higièniques.

Els il·lustres visitants han estat rebuts pel director de l'Escola, senyor Silvestre Santaló, l'arquitecte constructor senyor Giralt, i nombrós públic que l'ha ovacionat insistentment i ha passat seguidament a visitar totes les dependències del citat centre docent, no escatimant els elogis a la perfecta instal·lació pedagògica i higiènica de l'Escola.

A continuació s'ha celebrat un acte d'afirmació cultural. La presidència ha estat ocupada pel senyor Macià, el qual tenia a la seva dreta els senyor Pi i Sunyer, Selves, Prunés, la directora de la Normal senyoreta Recas, i l'Inspector cap de Girona, senyor Junquera. A l'esquerra del President hi figuraven el senyor Santaló, el general Eugenio de la Torre, els President i fiscal de l'Audiència, el senyor Puig Pujades i el delegat d'Hisenda senyor Campos.

Obrí l'acte el senyor Santaló. L'alcalde de Girona fa història de l'obra cultural que ha dut a terme l'Ajuntament de la ciutat i que culmina avui — diu — en aquesta magnífica escola que estem inaugurant a la qual han precedit ja altres dues bastides en sengles indrets de la ciutat i en les quals reben instrucció més de cinc cents infants.

Remarca que l'Ajuntament ha tingut cura de construir una escola curulla de tots els avenços pedagògics i de totes les perfeccions materials i estètiques precisament en el barri més modest de Girona. Aquesta constatació — continua dient — el senyor Santaló — ens assenyala l'ideal que nosaltres tenim forjat de la nova escola i de com la modèstia d'origen dels infants i llur escassetat de mitjans materials no han de constituir cap obstacle en el camí de llur superació espiritual.

S'estén després en atinades consideracions sobre el respecte que cal que els mestres tinguin per a la consciència de l'infant. Commet un atemptat a la llibertat humana — diu el senyor Santaló — aquell qui, en nom de l'idea que sigui, coacciona o cohibeix l'esperit de l'infant. L'infant d'avui ha de forjar en l'esdevenidor el contingut de la seva pròpia vida, i aquesta ha d'ésser menada sota el seu propi control i sota la seva pròpia concepció.

El senyor Santaló acaba el seu parlament parlant de diversos aspectes de la labor cultural que es proposa d'emprendre la Corporació municipal gironina, i ha reclamat

l'ajut de les institucions del Govern de la República. Ha estat molt aplaudit.

A continuació s'ha aixecat a parlar el governador general de Catalunya Sr. Selves. Diu que Girona pot enorgullir-se noblement de l'obra cultural que acaba de crear.

Les obres de cultura són les que tenen una rel més profunda i els seus resultats positius no es comencen a notar fins a llarg termini. Si la República aconseguix de dur a terme una gran obra de cultura, la República serà per sempre més indestructible.

Es dirigeix al president de Catalunya, i remarca que l'estimació que per a ell senten els infants d'arreu de la nostra terra és un senyal inequívoc que confien en la labor del President per a ésser el dia de demà homes cultes, conscients i lliures.

Ha parlat després el senyor Jaume Pi i Sunyer. Excusa la manca d'assistència del Ministre d'Instrucció Pública, senyor Barnés, motivada per afers ineludibles del seu departament.

Es refereix a la transcendència de l'obra d'ensenyament i d'aplicació de la reforma agrària, pedres angulars de l'edifici de la República, car representen respectivament aquell afany de justícia social i de cultura que caracteritza l'essència veritable del nou règim.

En resposta a les paraules que ha pronunciat el senyor Santaló, el senyor Pi i Sunyer expressa que dintre el Ministeri d'Instrucció Pública i a la mesura del seu abast, ell serà el puntal més ferm per a l'assoliment dels desigs dels gironins. (Ovacions.)

Finalment, s'aixecà a parlar el President senyor Macià.

El públic, de peus, li ha tributat una llarga i cordial ovació.

Cal, amics de Girona — comença dient el senyor Macià — que aquesta ciutat que s'ha vist aureolada amb el prestigi immarcescible de tres immortalitats, sigui també aureolada pel prestigi d'una vasta i sòlida obra de cultura.

El camí de superació física i moral de tots els fidels de Catalunya que ens hem emprès, ha d'ésser seguit sense defalliments ni titubeigs. Si cal enderrocar privilegis ancestrals i favoritismes i avantatgismes lligats a determinada posició econòmica no hem de retrocedir en aquesta tasca d'ennobliment i d'espiritualització. (Aplaudiments.)

Cal extirpar definitivament, i dins el més breu termini possible, aquest flagell de l'analfabetisme que ens avergonyeix, Catalunya i la resta d'Espanya, davant de tota Europa.

Per a emprendre amb èxit aquesta labor cal, d'antuvi, bandejar els revellits sistemes pedagògics i substituir-los per altres adaptats a l'esperit del temps modern.

El Govern de la Generalitat recolzarà totes les iniciatives encaminades a aconseguir

aquesta superació de la nostra vida col·lectiva de què us parlava abans, fins assolir que Catalunya esdevingui aquella pàtria exemplar que tots desitgem. (Gran i perllongada ovació.)

El senyor Santaló ha donat compte a continuació d'uns telegrams d'adhesió del Conseller de Cultura, senyor Gassol, i de la vídua d'Ignasi Iglésies.

Acte seguit s'ha donat l'acte per acabat. El President de la Generalitat i acompanyants han estat acomiadats amb afectuoses demostracions de simpatia.

Després ha tingut lloc un dinar de caràcter oficial, acabat el qual ha pronunciat unes paraules de profund republicanisme el director de "L'Autonomista" i regidor de la ciutat, senyor Dàrius Rahola. Li ha contestat el senyor Macià en uns breus mots de veritable afecte per als republicans de Girona.

A la tarda, el senyor President i acompanyants s'han traslladat al Centre d'Unió Republicana, adherit a l'Esquerra Republicana de Catalunya.

El senyor Macià ha estat rebut amb un xardorós aplaudiment per part de tots els assistents al local.

Arribada del Minstre d'Agricultura Don Marcel·lí Domingo

Per complir la paraula donada a l'Ajuntament de Girona, l'il·lustre Ministre d'Agricultura senyor Domingo, després d'haver presidit una festa extraordinària a Cambrils, on es va posar la primera pedra per a un nou port de refugi, va venir a Girona, entrant en el Centre d'Unió Republicana prop de les sis de la tarda, rebent en dit Centre, en arribar amb la seva distingida senyora i el senyor Salmeron, una forta i esclatant ovació de l'entusiasta concurrència allí congregada.

Seguidament s'ha celebrat en el mateix local, un acte d'afirmació cultural i republicana.

El senyor Santaló ha iniciat els parlaments amb unes breus paraules de presentació dels oradors, remarcant la gran transcendència de llur executòria republicana.

El senyor Salmeron ha pronunciat seguidament unes frases saturades d'emoció, a través de les quals ha palesat l'amor que sent per a Catalunya.

El ministre d'Agricultura, senyor Domingo, comença dient que l'obra realment efectiva de la República és aquesta actuació persistent i contínua a través de tots els pobles d'Espanya.

Cal — continua dient el senyor Domingo — que no es produïxin grans entusiasmes ni desesperadores depressions. Tant en la vida de l'home com en la d'un règim, allò que assegura la seva existència i la seva vitalitat és el palesament d'un ritme normal i inquebrantable sense alteracions ni

oscil·lacions brusques i ràpides. És d'aquesta manera que la República, d'una forma insistent i fecundant, crearà i farà un país nou.

La transformació espiritual la representa avui l'escola; la transformació social, la llei de reforma agrària. I un canvi espiritual i social farà la República que tots anhelem.

Cal redimir econòmicament la terra. I allà on hi haurà riquesa material hi haurà riquesa espiritual. El senyor Domingo ha acabat el seu parlament dient que República és democràcia, i una democràcia no pot existir sense una cultura. (Grans aplaudiments.)

El senyor Macià, saludat novament amb

una ovació insistent, ha pronunciat un breu parlament.

Ha parlat de l'executòria cultural que projecta seguir el Govern de la Generalitat, i remarca, adduint exemples d'altres països, la necessitat que sent Catalunya de posseir totes aquelles Escoles i Instituts de caràcter tècnic que retribueixin a un eficient desenvolupament del nostre treball.

Ha dedicat un afectuós record a la memòria de Nicolàs Salmeron, i ha afirmat que Catalunya sent una gran gratitud per l'home que en moments delicats no havia vacil·lat en jugar-se el seu prestigi, amb tal de

fer entrar l'esperit de la Catalunya nova a una Espanya monàrquica i feudal. (Grans i repetides ovacions.)

Acte seguit s'ha donat l'acte per acabat.

El President, acompanyat de la seva esposa i filla, junt amb les altres autoritats, ha sortit cap a Barcelona. Han estat acomiadats amb veritable afecte pels republicans gironins.

El ministre, senyor Domingo, després d'acomiar-se del senyor Macià i altres autoritats, ha anat després a visitar les escoles inaugurades avui, de la instal·lació de les quals ha fet grans elogis.

Croquis

UN MOMENT CRÍTIC

No sabem en escriure aquestes ratlles quin serà el procés dels esdeveniments polítics. L'horitzó és fosc i incert. La situació general vista des del camp de l'hortodòxia esquerrana no és ben agradable. Els darrers fets de la política neguitegen els esperits dels bons republicans.

És evident que les darreres eleccions pels càrrecs de vocals regionals pel Tribunal de Garanties Constitucionals, sota el prisma de la lògica i de la imparcialitat de judici, no és un fet determinant de conseqüències de gran envergadura. Aquestes eleccions per la seva significació, primer, i després pel seu mecanisme electoral — tenen el mateix vot els regidors que representen 5.000 electors que els que en representen 30 — no poden marcar una orientació i una decisió que solament escau de donar al sufragi universal, general i directe.

Però també és evident que tota apel·lació al sufragi té un abast polític determinat; una importància almenys com indicatiu, com a símptoma i com advertència. Això ja ho recollí Azaña en el seu discurs de dimecres al Parlament contestant a Lerroux.

L'interès de la lliçó és recollir-ne el seu sentit. La reacció dretana i anti-republicana és ostensible, una reacció a fons perquè té l'eficiència d'unir les dretes en un sol feix per a donar la batalla, mentre les esquerres van de bòlit, desarticulades, displacents, pessimistes. La cosa no pot durar perquè sinó plantejarem la batalla electoral de novembre amb un handicap formidable. En aquest punt rau l'inquietud.

A Catalunya la picabaralla menuda fa també entre nosaltres els seus estralls. Posat sen el balancer i a distància, la cosa fa

pena. És l'hora de córrer vels a diferències qual manteniment pugui ésser nociu; cal de no disgregar per a presentar-nos compactes i decidits a la contesa i no deixar-nos arrebassar un triomf que, si no és per culpes pròpies, la força de la realitat ens ha de portar ineluctablement, com en una safata.

Serem tan insensats d'avantposar l'accessori a allò que és fonamental? Serem tan egoistes de fer prevalèixer el punt de mira particular per damunt de l'interès general? Serem tan mancats de sentit de la realitat que no escoltarem les veus de les grans responsabilitats, per a jugar a capelletes?

No ho creiem. No ho volem creure. La reacció generosa s'imposa. El desprendiment és a l'ordre del dia. L'abnegació és la norma. Aquella mateixa generositat, aquell mateix desprendiment, aquella magnífica abnegació que ha distingit sempre els homes de cor i d'ideal, als homes d'esquerra catalanista, als republicans tradicionals.

I que cadascú introspecti en llur interior per tal de descobrir si cova algun llevat de dissidència, per ofegar-lo amatent i extirpar-lo decidit com una herba funesta.

ELS DESORBITATS

Vivim unes hores en què mantes coses són paradoxalment desfigurades i el contrasentit és el nostre pa de cada dia.

Encara és viva i fresca la veu de Lerroux acusant al Govern Azaña d'haver fet una política que ha allunyat nuclis d'opinió que haurien pogut entrar dintre l'òrbita de la República. Com s'entèn? És que la nostra República ha d'ésser a mida i gust dels agraris, monàrquics vergonyants o descarats, de les escorrialles de les passades dictadures, dels grans terratinents o dels propietaris feudals, dels catòlics a ultrança, dels Marchs, dels Alba i dels Melquiades?

Aleshores perquè havia vingut; perquè hauria vingut, la República?

Es fa difícil d'entendre l'argument lerrouxià. Pitjor si preteniu extraure'n l'entrellat. Pitjor per Lerroux, naturalment. És un argument desorbitat, propi dels desorbitats.

Un altre fet revelador. Aquest es dona en el camp de la dreta a casa nostra, i entre una mena de gent que es diuen catalanistes a trenca nou de coll. Ja ho haureu llegit; unes agrupacions de propietaris agrícoles, entre elles unes de Figueres i de La Bisbal, i el "benaventurat" Institut de Sant Isidre, han recorregut davant del Tribunal de Garanties Constitucionals contra la llei del Parlament català resolguent els conflictes plantejats al camp. Els Sánchez Román, els Martínez de Velasco, els Castrillo, etc., enemics de Catalunya en tant que anti-catalans i anti-autonomistes, seran els portaveu d'aquelles agrupacions i els defensors de llurs interessos de classe.

Què importa el principi davant l'interès? Sobirania de Catalunya i del seu Parlament? Sí, si no em perjudica. Si el perjudici existeix, no hi ha ni catalanisme, ni principi, ni sobirania. El meu pensament radica en la meva butxaca; la meva felicitat en el meu anar tirant; el meu ideal en el que jo pugui anar bé. El demés són trons i qüestions bizantines.

Així raonen aquests "catalanistes"; els dels trenta anys de catalanisme; els del "seny pairal"; els del gran sentit del dret català, etc., etc.

Si no tinguéssim pensament propi, ideal propi, viuríem en un total desconcert. Per això no ens estranya que els homes de comprensió sencilla, es sentin decebut i desorientats. L'esforç de tots ha de consistir en què el mal que fan els desorbitats sigui el més passatger possible.

11 DE SETEMBRE

Que l'ombra augusta de Rafel Casanova vetlli damunt la terra catalana, i n'allunyi tots els seus enemics, oberts i declarats, exteriors i interiors.....

L'homenatge de les comarques gironines al seu Diputat, senyor Miquel Santaló

Estan ja realitzant-se els treballs preparatoris (*) per al gran homenatge que les comarques gironines tributaran al seu diputat a les Corts Constituents espanyoles senyor Miquel Santaló. Homenatge que serà ampli i senzill alhora, i en el qual es palesarà la gratitud de les nostres comarques vers l'home que millor n'ha encarnat el seu esperit liberal en els moments febrils de lluita per la instauració republicana, en el període aspre i dificultós d'encarrilament del nou règim i d'obtenció de les llibertats catalanes.

Miquel Santaló compta amb l'adhesió fervorosa de les terres gironines. D'aquestes comarques que ell coneix en la seva integritat, en els seus més ínfims detalls; en les fondalades boiroses de les seves valls muntanyenques com en els replers més íntims dels seus costums populars. Coneixença i comunicació espiritual establertes a través del seu llarg pelegrinatge d'investigació científica i de continuades propagandes polítiques i socials.

A casa nostra les actuacions que no trascendeixen tumultuosament a l'exterior solen restar llastimosament desconegudes. La més lleu acrobàcia parlamentària ens capta i ens atrau amb molta més intensitat que el treball àmpliament perseverant i fructífer, però que resta silenciós i buit d'escarafalls.

En ésser elegit diputat per a la circumscriptió gironina, Miquel Santaló era un home poc menys que inèdit, poc conegut fora de les nostres contrades. Havia estat, per curt temps, diputat a la Mancomunitat, però com a militant conseqüent dins els rengles republicans i nacionalistes, el seu nom no podia ésser compromès amb freqüència entre els ungits com a mandataris oficials.

I malgrat això, dins les esferes professionals de l'ensenyança i especialment en el terreny de les investigacions geogràfiques, Santaló tenia ja una rellevant personalitat. Nosaltres havem estat alumnes d'ell. Nosaltres tenim a gran honor i a íntima satisfacció l'haver-nos iniciat, en aquell modest edifici de la Normal de Mestres, de Girona, sota el mestratge d'homens com Miquel Santaló i com Cassià Costal, l'admirat professor de Pedagogia, una de les figures que més poden orientar-nos en aquest moment gràvid de responsabilitats, sobre la immensa tasca cultural que cal portar a terme.

El nostre actual diputat, el mateix en les seves obres didàctiques que en

les seves explicacions dins l'aula, es mostrava competentíssim en assenyalar i explicar les noves directrius que d'Humboldt ençà segueix la ciència geogràfica. Directrius precises, sistematitzades, de severes ordenacions científiques, en l'explicació i ensenyament de les quals el nostre professor ajuntava aquest àlit íntim, desvetllador d'energies, tan primordial en la veritable actuació pedagògica. Aquesta sensació que atrau i suggereix, que destrueix la passivitat de l'alumne per a captivar-lo vers una inquietant trajectòria intel·lectual.

Recordem amb emoció sobretot aquell pelegrinatge per les diverses comarques d'Ibèria. Santaló, sense cap mena d'eufemisme, és un dels nostres homes que té un coneixement més vari i més complet sobre les múltiples valors que integren la nació espanyola. Les característiques fisiogràfiques de les regions peninsulars, llurs produccions, llurs costums, llurs trets psicològics, la projecció, sovintment enriquetada d'ombres tràgiques de la seva ànima a través de les vicissituds històriques; esclavitzada de segles, immersa forçosament, ferrenyament, dins un letargi atuidor.

14 d'abril de 1931. Miquel Santaló, conegut i apreciat a totes les nostres comarques, és portat a l'Alcaldia de Girona i poc després a les Corts Constituents en representació de la nostra circumscriptió.

La tasca portada a terme per Miquel Santaló al davant de l'Ajuntament gironí i com a diputat a Corts, ha estat densa, densíssima. En un reportatge publicat per nosaltres mateixos no molt temps enrera a ACCIÓ CIUTADANA, setmanari òrgan d'Esquerra Republicana a les comarques gironines, s'especificaven les millores obtingudes i l'èxit de les gestions realitzades pel nostre diputat en benefici dels interessos d'aquesta circumscriptió.

L'Ajuntament gironí, dintre la feixuga càrrega econòmica que li deixà el desgavell dictatorial, ha anat seguint una trajectòria plena de seny i de sentit de responsabilitat. Santaló ha tingut una encertadíssima actuació parlamentària, intevenint directament en els debats de la Cambra quan les activitats legislatives així ho han requerit, i mereixent ésser elegit en l'actualitat cap de la minoria d'Esquerra Republicana i vis-president de la Federació d'Esquerres. La multiplicitat

d'interessos de les comarques gironines han tingut sempre en ell un constant defensor, i entre l'obtingut gràcies a les seves gestions — en companyia del malaguanyat Albert de Quintana —, cal remarcar l'atorgació dels baluards a Girona, els subsidis a diversos Ajuntaments per a vèncer l'atur forçós, la creació de més de trenta escoles, les consignacions per a edificacions escolars, la llei per a regular la pesca d'arrossegament, les iniciatives per a solucionar la crisi suro-tapera, etc. I recentment, un crèdit de 250.000 pesetes per a socórrer els damnificats per les últimes inundacions.

Santaló s'ha vist omplert, enfarfegat d'encàrrecs en tot moment. Home de costums casolanes, forçosament ha hagut de viure lluny dels seus familiars, per tal d'atendre degudament els seus deures de diputat... Professor premiós, ha hagut d'abandonar, amb la més dolorosa recança, l'amable companyia dels llibres d'estudi i de l'aula professional... Encàrrecs i més encàrrecs; sol per a executar-los. L'allunyament obligat de Salvador Albert, el traspàs a l'oposició de Puig d'Asprer, la deserció de Carrasco... i a l'últim, encara, ha hagut de veure's abandonat tràgicament pel seu amic de l'ànima, l'inoblidable Albert de Quintana; ha hagut de trobar-se, en la cambra ombrívola d'un Hotel madrileny, amb les mans febriles del company que li estrenyien les seves, mentre els llavis pronunciaven la darrera confessió íntima...

Contra Miquel Santaló, l'home més representatiu del liberalisme de la nostra circumscriptió, s'han agitat contínuament els atacs, les investides innòcues, les maledicències dels fracassats. Durant la darrera campanya electoral, tota aquesta folla i grotesca agressivitat aflà rancuniosament les unghes, sense aconseguir la més ínfima eficàcia. El resultat de la votació fou amb escreix convincent.

L'emoció liberal de les comarques no oblida Santaló. L'homenatge que aviat se li tributarà en serà el millor exponent. Homenatge ampli i senzill; ampli, com tota la seva fecunda actuació; senzill, com tota la seva persona.

JOSEP M. CORREDOR

(*) Per a conèixer's detalls, adreceu-vos al Secretariat Polític. -- Carme, 13. -- Girona.

(De "L'Opinió.")

L'homenatge a Miquel Santaló que es celebrarà a Girona el 24 de Setembre, a més de testimoniar l'adhesió entusiasta que el nostre Diputat serva dins nostra circumscriptió, servirà per a fer una nova i categòrica afirmació de la fortitud de les nostres organitzacions.

Homenatge al Diputat a les Corts Constituents de la República per la circumscripció gironina, En Miquel Santaló i Parvorell

COMITÈ D'HONOR

Francesc Macià Llussà
President de la Generalitat de Catalunya

Lluís Companys i Jover
Ministre de Marina

Carles Pi i Sunyer
Conseller-Primer del Govern de la
Generalitat

Salvador Albert i Pey
Ambaixador d'Espanya a Bèlgica

Antoni Xirau Palau
Diputat a les Corts Constituents de la
República i a les Corts Catalanes

Josep Irla Bosch
Diputat a la Cambra Catalana i Director
General d'Indústria

Dia 24 de Setembre

A les 11 del matí:

Vermouth d'Honor en el «Centre d'Unió Republicana», de Girona, durant el qual s'ofrenarà a l'homenatjat un àlbum de signatures i es procedirà a la institució de la «**Beca Santaló**», creada per aportació popular.

A les 4 de la tarda:

Acte públic en el mateix local, en el qual prendran part a més de l'homenatjat, les personalitats més destacades d'«Esquerra Republicana de Catalunya».

INSCRIPCIONS: CARMÉ, 13 – GIRONA – (TEL. 199)
PREU: 2 PTES.

Els primers plects d'inscripció per l'homenatge en el Centre d'Unió Republicana de Girona, varen ésser rapidament omplenats, el que fa preveure un èxit sens precedents.

Per la bona organització, el Comitè Polític Local, encarregat de portar-lo a terme, prega a tots els simpatitzants amb Miquel Santaló, no esperin a darrera hora per formalitzar l'inscripció. De la regularitat en la tasca depent del bon èxit.

La inauguració d'un nou Local Social a Sarrià de Ter

Dissabte passat va tenir lloc la inauguració del nou local social del Centre Republicà Federal de Sarrià de Ter. L'animació cap a les nou del vespre era extraordinària, veient-se l'àmplia sala plena de gom a gom. El Centre d'Unió Republicana de Girona va associar-se a la festa acudint-hi en gran nombre els amics i correligionaris. Davant el Centre inaugurat, una llarga corrua d'automòbils indicava clarament la importància del nombre dels amics de Girona.

Miquel Santaló, diputat per aquesta Circumscripció, i Cap de la minoria catalana a les Corts Constituents de la República, va donar una conferència que va ésser escoltada amb la màxima atenció per poder copsar tot el seu abast.

A dos quarts de deu de la nit, el President del Centre, En Joan Rodeja, fa la presentació de l'orador, més que per necessitat diu, per costum de fer-la, tota vegada que l'amic Santaló no mereix presentació, per ésser abastament conegut de tots nosaltres, i més que conegut admirat per la seva gestió incomparable en profit dels interessos de les nostres comarques gironines.

Seguidament, el Sr. Santaló fa ús de la paraula bo i recordant un altre acte de propaganda política a Sarrià de Ter, en un lloc el qual no reunia ni la més mínima condició, i en observar el canvi, tan esplèndid, no pot menys que felicitar als socis del Centre per la millora aconseguida en tots els aspectes: comoditat, capacitat i, fins i tot, luxe. Aquesta superació sols podia anar acompanyada amb un augment de simpatitzants per l'ideologia comuna, de creients en els ideals de lliberació.

En recordar aquell acte, abril de 1931, recorda també amb satisfacció la confiança pròpia que sentíeu pel resultat d'aquelles eleccions. Aquell resultat va portar aires de llibertat i capacitat i el vostre entusiasme republicà us ha portat a la inauguració d'aquest magnífic Centre. Però el que també recordo, però en perjudici d'avui és les moltes dones que hi havia en l'acte anterior, i sento que avui no estiguin aquí. Vosaltres heu tingut cura de fer un Centre, però heu deixat de banda la cultura política de les vostres mullers, no us heu donat compte de la importància que té la incorporació de la dona en la política. Malgrat la manca d'assistència de les vostres companyes, jo sento una gran confiança en la dona catalana. Dec haver de pregar-vos que no la deixeu. Féu que la companyia que va prestar-vos en l'any 1931 continuï sense defalliments de cap mena, féu que us faci costat dintre el Casal, que actui dintre d'ell, que hi cotitzi. Sortiu al costat d'ella de casa vostra, per anar a casa vostra també, ja que en forma col·lectiva aquest Casal no és res més que la casa vostra. Sortiu d'una llar per entrar a l'altra.

Guardeu-li respecte, no com a privilegi, sinó el respecte que mereix un veritable company. Aquest Centre no serà complert fins que al vostre costat no hi figurin les dones de Sarrià.

Com és possible amics, em pregunto algunes vegades, que un poble que no comptava en les lluites electorals, en política, hagi pogut fer en tan poc temps un salt tan gran? Com ha pogut situar-se tan favorablement en qüestions polítiques? L'actuació política dels pobles dels voltants de Sarrià, va tenir la virtut de desvetllar aquest, tan adormit, tan dominat, ofegat per la pressió caciquil d'aquella personalitat tan perjudicial en les expansions de llibertat, impeding tota manifestació espiritual, a menys d'exposar-se a ésser víctimes d'una persecució insensata i injusta. Sarrià de Ter, els homes de Sarrià de Ter varen tenir el gest de la revelació i, en un moment precís, tingueren plena consciència del seu deure, i varen saber complir-lo.

La candidatura sortida de dintre el cor mateix de Sarrià de Ter, va vèncer la candidatura dels savis, dels capacitats, dels super-homes. La democràcia va vèncer la tirania, i des de llavors, únicament des de llavors, l'Ajuntament de Sarrià és re-

git amb una honradesa total. Sé que aquest Ajuntament, que no puc menys d'elogiar-lo, ha passat hores amargues per manca d'experiència administrativa, però no ha deixat mai de donar proves indiscutibles d'honradesa. Cal i deveu lluitar en l'hora present i en les hores futures. No desmaieu. Seguiu avant. No perseguiu a l'adversari pel fet d'ésser adversari. Administreu-li sempre justícia; doneu exemple en tot moment, com fins ara, d'austeritat i rectitud. Cal que sota els principis del P. R. F. N. de les C. G., realitzeu aquelles obres beneficioses per a la collectivitat del vostre poble. Que no sigui mai la vostra política una actuació de tipus personal. Contra tots els pessimismes i blasmes per a la situació actual, el món avança. Avui vivim millor que no vivien els nostres pares a l'any 1900; no és degut al nostre personal esforç, sinó per l'esforç i el sacrifici dels nostres avis. L'única manera de pagar aquest deute als nostres avant-passats, és treballar pel millor estar i profit dels nostres fills.

De la meua experiència política en trec la conseqüència de què potser no hi ha cap més Circumscripció a Espanya, en la qual es manifestin tan fermes els ideals republicans com és Girona, i pesi a aquesta fermesa hi ha qui és pessimista dintre els nostres cercles. Els avenços polítics del món en el transcurs de dos anys, no tenen mai la traducció material de menjar un llonguet més, ni tenir per l'olla un troç més de carn. Tampoc s'ha fet mai un canvi de règim que no porti els naturals trastorns, i Espanya ha sabut reduir-los a la seva mínima expressió.

Els nostres adversaris coneixen sobradament la psicologia del públic per la sobra de mitjans que nosaltres no hem pogut assolir per manca d'ells, però que en temps coneixeran també els nostres fills. Ells han tingut temps de pensar que l'entusiasme de l'any 1931, és un esclat que crema, que es dona circumstancialment. L'esperit decau, i seria perillós aquest deixament si no hi haguessin homes d'esperit serè, homes constructius que mantenen en tot moment la creença d'un principi, que mantenen ferm l'ideal de superació, que no creuen sols en l'entusiasme d'un moment, sinó que persisteixen en l'obra difícil de destruir per seguidament crear.

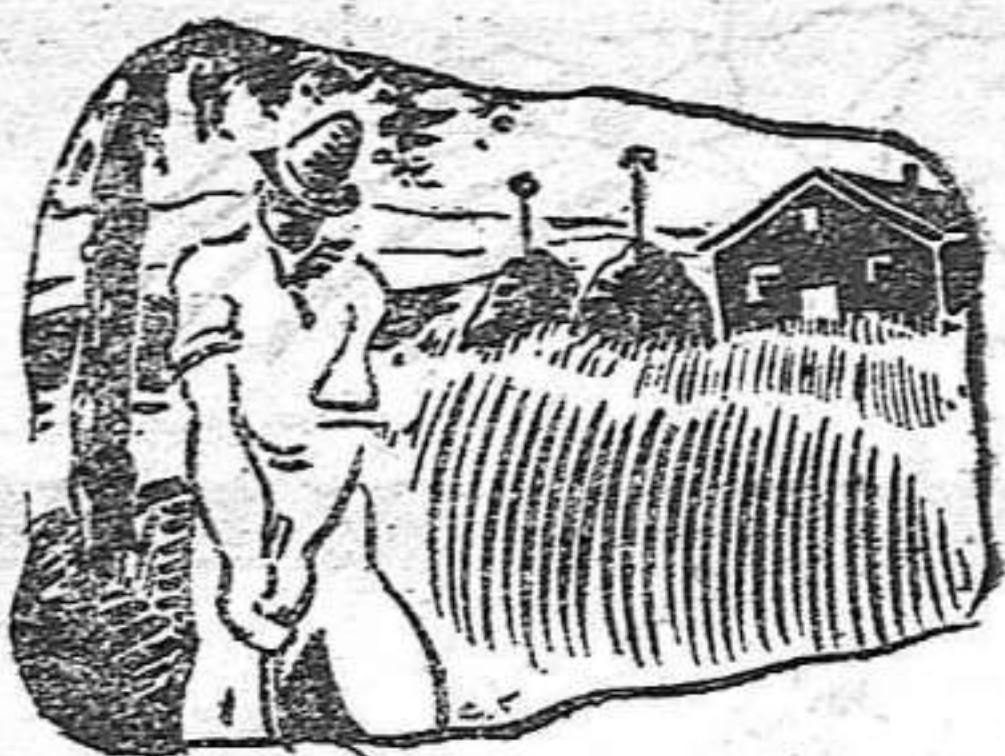
Tots n'hem passat de contrarietats, des de la vinguda de la República, però la majoria continuen tenint la mateixa confiança d'abans, i cal tenir-la, cal mantenir el triomf, no dels homes, sinó dels ideals, en espera del moment feliç en què floriran i fruitaran pesi a qui pesi i s'imposi qui s'imposi.

Si en el món hi ha una cosa en la qual no es pot mantenir un criteri ferm i invariable, és desgraciadament en política. Vosaltres, els que composeu l'Ajuntament de Sarrià, us doneu compte de les dificultats que trobareu en voler realitzar les obres del vostre programa. Compteu si és difícil fer obra que acontenti 25 milions d'espanyols. No hi ha cap partit polític democràtic, veritablement democràtic, que no hagi de sofrir el martiri de la pedra esmoladora, que és el poble, pedra que gasta, però també estimula a continuar l'obra. No critiqueu ni deixeu de criticar sense un vertader fonament. Fiscalitzeu, observeu, blasmeu, però no a causa del rumor que vingui a vosaltres, sinó quan els homes del nostre Partit faltin a l'ideal, a la disciplina. Llavors sí, destituïu-los, desautoritzeu als que manquin als nostres principis. Mentre, els que tenim la responsabilitat del moment, continuarem l'obra que ens és comuna.

En acabar la seva conferència el Sr. Santaló, els assistents varen premiar la seva dissertació amb forts i perllongats aplaudiments, que varen retardar que el senyor Rodeja pogués fer l'elogi de les paraules pronunciades pel nostre Diputat.

Acabat l'acte, i en la Secretaria del Centre, el Sr. Santaló va rebre una comissió de transportistes de diferents pobles, els quals varen sortir satisfets de l'entrevista.

Per a evitar les aglomeracions d'última hora, i pel millor èxit de l'organització preguem a tots els Centres de les comarques gironines i demás persones simpatitzants amb l'homenatge a Miquel Santaló, demanin els tikets amb alguns dies d'anticipació. Per a detalls i venda en la Consergeria del Centre d'Unió Republicana, i Secretariat Polític, Carrer del Carme, 13. — Girona.

GARROTXA OLOT

MUNICIPALS. — El dimarts passat celebrà la seva habitual sessió ordinària la nostra Corporació municipal.

S'aprovaren, sense discussió, totes les proposicions de l'Ordre del dia. A l'hora dels precs i preguntes el Cap de la minoria obrera, senyor Gil Vidal, exposà com, no obstant haver-se aprovat amb els vots de la seva minoria una proposició subvencionant l'esport a la nostra ciutat i una altra concedint una subvenció per al monument a la memòria del malaurat líder obrerista, senyor Layret, ells havien de dir unes paraules de protesta i posar de manifest la contradictòria conducta de l'Esquerra, per quan en una sessió no molt llunyana es negà a concedir el seu ajut a una proposició, on es demanava una subvenció per a la construcció d'una barana al Santuari del Far, recolzant la seva negativa en què l'Ajuntament no havia de malmetre el seu pressupost en despeses d'aquesta naturalesa, mentre que avui es mostra pròdiga a concedir subvencions que tampoc fan cap bé al pressupost municipal...

El senyor Garganta, en nom d'Acció Catalana, s'adherí a les manifestacions del senyor Gil Vidal.

El Ponent de Cultura i regidor de l'Esquerra, senyor Iglésies, amb molta fortuna i encert, féu veure als senyors al·ludits la diferència que hi havia entre les proposicions aprovades, amb els vots de l'Esquerra i la proposició que per atènyer-se a un recte sentit de l'administració municipal, no havien pogut votar. Exposà com era pla diferent col·laborar a l'erecció d'un monument a la memòria d'un vertader heroi del treball i defensor ardit i desinteressat de totes les reivindicacions socials i obreres, en quina defensa hi deixà la vida, que votar una subvenció per a protegir una "proprietat particular", els interessos dels seu posseïdor han estat i estaran probablement en pugna amb els de l'Estat; per tant, votar una quantitat per afavorir uns interessos particulars i una mica estranys a l'ideologia del nou Règim, era una cosa que l'Esquerra no podia votar, sense contradir els postulats de la seva doctrina esquerrana i la seva lleialtat envers l'ideologia del nou Règim; negar-se la minoria obrera a votar la proposició que estem comentant, al nostre modest juí, hauria estat un encert i una cosa prudent, però negar o condicionar els seus vots per a una

proposició a favor del malaurat Layret, hauria estat una taca i una deserció imperdonable del compliment dels deures, de la minoria obrera, envers els homes que han vessat la seva sang i han donat la seva vida en defensa de la massa obrera en els angustiosos temps de la Dictadura Primo-Arlegui, etc.

El senyor Alcalde s'adherí a les paraules del senyor Iglésies i sense cap més intervenció s'aixecà la sessió.

ESCOLA SUPERIOR DE PINTURA. — Degut principalment a les gestions fetes pels nostres excel·lents amics, el diputat A. Dot Arxé i el director de l'Escola de Belles Arts, senyor Iu Pasqual, serà un fet la inauguració en el proper mes d'octubre de l'Escola Superior de Pintura, la qual funcionarà a la nostra ciutat. Cal que ens felicitem d'haver obtingut aital Escola, puix que a més de l'obra educativa que realitzarà esdevindrà un centre d'atracció de gran importància, en tots sentits, per a la nostra ciutat.

CONVERSIÓ DEL COL·LEGI DE 2.º ENSENYANÇA EN INSTITUT. — El diputat A. Dot Arxé està fent actives gestions per tal que el Col·legi municipal de 2.º ensenyança es converteixi en Institut. Segons les nostres referències aquests propòsits del nostre amic, que no cal dir representen el desig de tota la ciutat, seran una prompte realitat.

ASSEMBLEA COMARCAL. — Per a dilluns vinent, a les dues de la tarda, està convocada la Comarcal d'Esquerra, per a tractar, entre altres coses, de l'homenatge que el dia 24 es farà al Diputat a les Constituents, Miquel Santaló.

Ens han assabentat que la premsa catòlica de la nostra ciutat fa uns dies es referia a la qüestió del correu i deia que si aquesta qüestió hagués estat encarregada a un diputat que fou de Lliga Regionalista, segurament estaria arranjada.

És lamentable que la puerilitat en el pensar d'aquesta premsa catòlica, sense donar-se compte probablement, faci que es pugui pensar que algunes dificultats sorgides provinquin de l'expressiva influència que en temps de República pugui encara tenir aquell senyor. Nosaltres no ho creiem.

Per tots aquests dies de festa ha estat instal·lat un stand per a la degustació dels "vins" de "Quina Portolà" al carrer de Francesc Macià, cantonada a la Plaça de la República.

Sota el patronatge de la Sala Vayreda, ha estat publicada una monografia de Joan Carles Panyó, essent-ne l'autor l'amic i crític intel·ligent En Raimond Vayreda.

A últims de la setmana passada estigueren a la nostra ciutat uns delegats del Departament de Sanitat, per tal de girar unes inspeccions a les fàbriques d'embutits del Districte.

Excepte unes petites qüestions obviades pel nostre batlle, cal assenyalar que les esmentades inspeccions foren fetes abm tota discreció i delicadesa.

Un determinat sector polític que volia aprofitar-se'n per anar contra el Govern de Catalunya n'ha sortit xasquejat.

REMITIT. — Sr. President del "Casal Català". — Ciutat.

Distingit Sr. i amic: He llegit el seu atent comunicat excoent-me de l'entitat que tan dignament presideix. Ho lamento per l'afecte per mi mai no desmentit als ideals bàsics del "Casal" i per als bons amics que hi deixo. També lamento que, en la forma que se'm comunica, se'm barren les portes sense donar-me lloc a una defensa clara i detallada de tota la meva actuació i majorment en el cas concret del nomenament de Depositari interí motiu del fet, defensa que hauria estat el meu major gust poder fer a la primera Reunió general i, davant del major nombre de socis possible. Permeti'm només, per a salvar el meu més elemental amor propi, fer-li constar que la forma que he obrat és la meva norma en tots els actes de la meva vida sense que, ni en el cas present, sigui deslleialtat ni tan sols desatenció a persones ni a doctrines. És una visió de la dignitat personal que si no s'ajusta a l'interpretació arbitrària i més dissortadament generalitzada que s'ha arribat a ensenyorir dels grups polítics (i que comprenc els obstacles que cal vèncer per a depurar-la) és, en canvi, una visió que tendeix a enfortir i a vigoritzar la pròpia consciència sense ofendre ni mermar els sagrats deures ideològics que són els que m'induiren a acceptar el càrrec.

He actuat amb la màxima dignitat i correcció prescindint de crítiques i apreciacions errònies, sense mancar ni un sol moment a la paraula donada en unes hores que el fet en si no tenia cap caire polític ni al meu concepte no podia mai tenir-lo. Prova evident d'això és que tots els aspirants al càrrec sol·licitaren l'ajut a senyors regidors de totes tendències. Si a darrera hora degenerà el fet en afer polític, fou per mi una greu contrarietat. Cap ferida no he vist per aquest simple fet anecdòtic i casual contrari als ideals que ens són comuns i que estic sempre disposat a defensar amb tota netedat i honradesa.

He de fer constar el meu agraïment als bons amics que, com Joan de Garganta i Francesc Vidal, entre ells, per les manifestacions que feren respecte la meva persona.

Visqueu molts anys pel bé de Catalunya.

XAVIER PIERA

Olot, 25-VIII-33.

LA SELVA

CALDES DE MALAVELLA

LA TASCA DELS NOSTRES HOMES

Quan un poble es troba dominat durant un cert temps pels cacics, arriba a desconèixer el sentit de la responsabilitat i el dret a la ciutadania. Així ha passat a Caldes, que durant molt temps havia sofert el jou caciquil.

Avui, ja han acabat de manar aquells homes que sempre eren els mateixos, i es repartien — com si fos una herència — el comandament del poble.

Mai com ara, el poble havia donat una sensació d'ésser culte, i mai s'havia vist que l'Ajuntament es preocupés dels assumptes d'interessos comunals. Els ciutadans de Caldes havien ja oblidat que es poguessin fer millores, que s'arranjessin els carrers i, en fi, que Caldes pogués ésser un poble net i ben traçat, han estat precisament els homes d'esquerra els que s'han preocupat de fer del poble una cosa vistosa i atractiva. Han fet en tres mesos el que no havien fet els altres en anys i anys. El poble es trobava completament abandonat, quan ells es varen fer càrrec de l'Ajuntament; els carrers feien llàstima; les rieres brutes no engolien l'aigua; quan plovia, el carrer de Girona es convertia en una Venècia; és a dir, estava tot tant i tant malament, que hom es preguntava: I els diners del pressupost, perquè servien? On anaven a parar? Puix no era lògic que el poble pagués i el deixessin tan mal acondicionat. Avui, totes aquestes deficiències han desaparegut, el carrer de Girona, arranjat; els carrers porten un traçat nou; les rieres netes, no comporten cap perill d'inundació. Aquesta és la tasca portada a terme pels nostres homes, advertint que han tingut de lluitar amb l'escassetat de pressupostos — que també en parlarem un altre dia — però com que tenen una voluntat ferma i decidida de fer tot el que convingui, van solucionant els inconvenients i situen a Caldes en un pla

PER LLOGAR: Des de 1.er de gener de 1934 el local baixos del Casino Olotí.

Informaran al mateix Casino, de 9 a 10 de la nit.

que jamai s'havien preocupat aquells homes, que sols volien governar per satisfer els seus odis i ambicions personals i que obeïen tots a la mateixa persona, que era el cacic més gros de Caldes i que avui ha caigut del pedestal on la ignorància i el temor l'havien situat. El poble es donarà compte de l'enorme diferència que hi va d'uns i altres, i estem segurs que quan serà l'hora, donarà la confiança als homes que han sabut fer seves les ànsies de renovació que el poble porta dintre seu i perquè veu que els homes d'esquerra són els únics que poden portar a Caldes aquella gaubança que fa tant temps que està mancat. L'obra portada a terme en aquests mesos és tan intensa, que el poble està satisfet d'aquests homes i en les properes eleccions ho demostrarà donant-los el triomf, perquè sap que de no triomfar aquests homes, tornarà a caure en les urpes del cacic que el sotmetrà altra volta en l'ostracisme i li farà perdre aquelles llibertats aconseguides.

FREDERIC

Caldes, setembre de 1933.

* * *

MUNICIPI. — Sessió del dia 5. — Llegits els assumptes de tràmit i els Butlletins, s'acorda que l'Ajuntament cursi la seva felicitació pel seu nomenament de Comissari General d'Ordre Públic al senyor Selvas Carner.

Es dona compte també de què els carnisers d'aquesta vila es negaven a matar, al·legant el no posseir cap bomba per inflar els xais, reconeixent que de la manera com ho fan ara és antihigiènic. S'acorda comprar-ne una, posant però en coneixement dels esmentats senyors que la seva manera de procedir no és legal, perquè l'Ajuntament per boca del seu president en la sessió de presa de possessió, digué que atendria totes les peticions raonables, però que no estava disposat a tolerar cap exigència, i molt menys cap conflicte.

En aquesta sessió faltava el Vocal senyor Diumenjó.

CORRESPONSAL

HOSTALRICH

ABAIX EL CACIQUISME!

Un fet ocorregut fa pocs dies en aquesta xamosa vila d'Hostalrich, demostrà plenament l'esperit caciquil que pretenen fer ressorgir a llum alguns "senyors".

Era el diumenge, dia 27 del passat mes d'agost, que, amb el pretext d'unes setmanes de feina a serrar fusta, creia, un "senyor propietari", que un seu arrendatari seria tan neci de signar un nou contracte d'arrendament, que el deixaria més enganyat que un xino.

No volent sotmetre's l'arrendatari a la "real voluntat" del senyor Fulano en qüestió, i quan es dirigia tranquil·lament al cafè a fruit uns moments d'esbarjo, i en ple

carrer, fou sorprès pel fill de l'esmentat propietari, que, amb altres pretexts de paraules, dit arrendatari tingué d'ésser forçosament protagonista d'un gran esvalot, prenent-hi part l'esmentat "senyor propietari" i les esposes de llurs parts, i que amb paraules grolleres, arribaren a la batussa. Fet portat a terme per persones de "elevada categoria", que s'aprecien de moralistes i de gran cultura. Espectacle vergonyós i lamentable, que tingueren de presenciar un gran nombre de ciutadans d'aquesta vila.

Surto al pas d'aquests atropells a les llibertats ciutadanes, confiant amb la benevolença de les acollidores pàgines d'ACCIÓ CIUTADANA, amb la proclama següent: "Abaix el caciquisme!"

Faré un petit comentari, però abans vull fer remarcar que pateixo el defecte de dir les coses tal com són, sento, penso i crec. El que escric ho signo, i no amb pseudònim; i ho dic, perquè certs personatges d'aquesta vila s'entretenen a difamar (però no al davant perquè un hom pugui rectificarlos), la qual cosa, no aconsegueixen, ni ho aconseguiran per més esforços que facin, perquè en els actes queda plenament demostrada la conducta i l'honradesa dels ciutadans.

Amb la llibertat i benevolença que em prenc de vosaltres, ciutadans i ciutadanes de les comarques gironines, faré el comentari, presentant-vos el personatge.

Qui és? Ferm "batallador" de la Lliga. Com ha actuat? Caciquilment. Perquè ja en temps de l'extingida i oprobiosa monarquia, aquest senyor junt amb alguns altres, empraven uns procediments coercitius envers els ciutadans, en els períodes electorals, com els següents: Si no vens a votar per mi, et treuré de la casa; a l'altre, si no vens a votar per mi, et treuré d'aquest troç de terra; a l'altre, si no vens a votar per mi, no et donaré més feina; i que dominats pels fanatismes religiosos i les temences de l'"amo" (mot vergonyós que encara s'anomena), sucumbiren al jou imposat per quatre cacics.

Tot això, se'ls hi acabà, amb l'heroica gesta de la implantació de la República, i es comprèn que ara han agafat agalles altra volta, i es creuen poder retornar a aquells temps inquisitorials que han passat per a no tonar mai més, encara que els pesi.

Pretextos fútils condemnats sempre al fracàs.

Com a hostalriquenc que sóc, diré que

OCASIÓ

Piano elèctric, bon estat, que val tretze mil pessetes, es ven a preu de ganga. — Raó: Cafè Colonial, Caldes de Malavella.

aquests actes són reprobables i indignes d'homes "de categoria". Aquests actes no enalteixen, deshonoren.

I és "llàstima" que uns homes que militen en el partit polític de Lliga Catalana, descendeixin a un nivell tan baix de moral i culturalment.

A propòsit, crec que en la primera quinzena de novembre, es celebraran les eleccions municipals, i donaré el toc d'alerta als ciutadans i ciutadanes de les comarques gironines, prenent per mostra antics fets ocorreguts en períodes electorals, a Hostalric.

Si abans suportàvem la coacció i compra del vot i tota classe d'atropells, que en lloc d'eleger els seus representants de poble, havien d'eleger forçosament els seus tirans, que esdevingueren els nostres, essent víctimes també de la seva actuació caciquil. Si abans anaven a votar que semblaven ovelles acoralades. Si abans havien de sotmetre's a la "real voluntat" del senyor Fulano o del senyor Zutano; ara, en plena República Democràtica, que tenim reconegut el lliure dret a votar, és quan ha de rompre's aquesta vergonyosa cadena, escollint vertaders homes, rectes, conscients i responsables dels seus actes i superiors moralment, perquè no es dongui el cas lamentable de què en lloc de representants tindriem tirans, tindriem cacics-clericals o representants d'ells, que anomenaren molt la "Democràcia", que seria hipocratitzada, que no servirien més que els seus interessos particulars, i ja que es va a posar-se en litigi la qüestió de dignitat, hem de demostrar que la tenim, no volent eleger més botxins i que no volem ésser governats per més cacics, demostrant-los-hi, tots units com un sol home, que anem a la lluita amb el front ben alt, i que no permetrem coaccions de cap mena, i amb una abraçada de germanor proclamarem que no volem ésser més oprimits. Tindrem els nostres vertaders representants de poble, els quals regiran els destins dels Consistoris Municipals; s'implantarà la vertadera democràcia, i, per fi, diem-ho ben clar, entrarà dintre d'aquesta xamosa vila d'Hostalrich, la República; que ja és hora que amb 28 mesos d'implantada arreu d'Espanya, entri de ple en tots els actes, que sols així ens superarem a nosaltres mateixos i enaltirem a Catalunya.

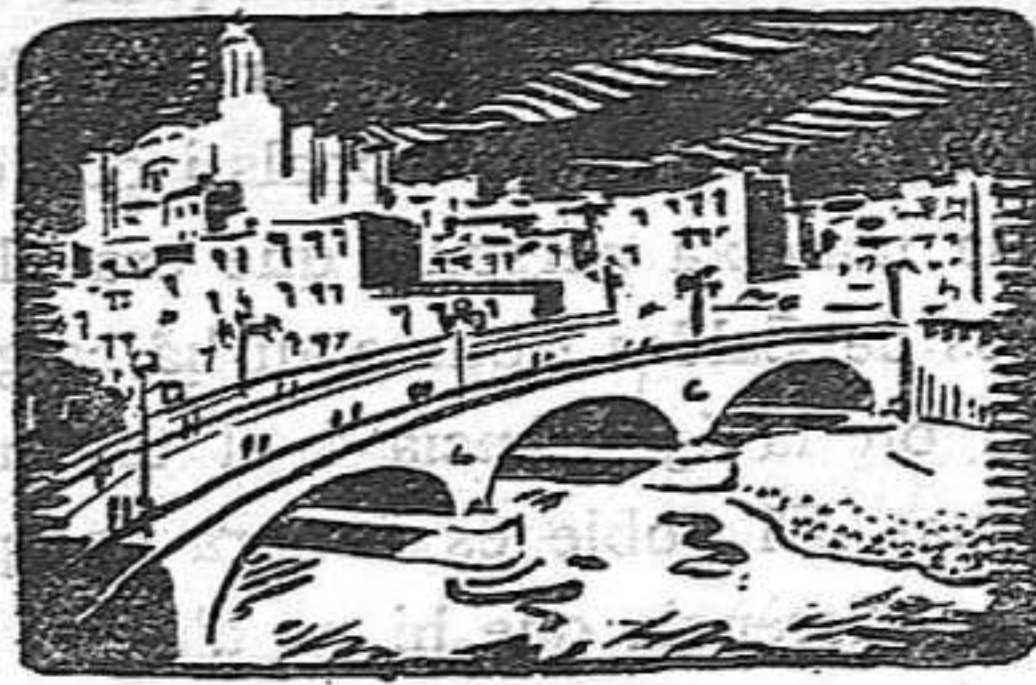
PERE BESOLÍ CAMA

Hostalrich, 5 de setembre de 1933.

J. BALAGUER TORT
ADVOCAT

Progrès, 12 - 1.er - 1.^a

Telèf. 153 Girona

EL GIRONES

GIRONA

El Comitè Polític Local del "Partit Republicà Federal Nacionalista de les comarques gironines", adherit a "Esquerra Republicana de Catalunya", en la seva darrera reunió acordà protestar davant el Ministre d'Instrucció Pública i demés autoritats competents, del fet vergonyós que el Consell Provincial d'Ensenyament de la nostra província, — organisme creat per a vetllar el compliment de la nova legislació i de les lleis laiques promulgades —, estigui presidit per un tradicionalista i monàrquic declarat com és el senyor Font i Fargas, trànsfuga de tots els camps polítics i individu mancat de tota solvència moral i intel·lectual.

Pel Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria, d'aquesta ciutat, ha estat cursat el telegrama següent:

"Excmo. Sr. Ministro Guerra.

Militares retirados todo sueldo ocasionando cada día más parados dependencia comercio industria esperamos dicte ley Gobierno prohibiendo a los mismos ocupar puestos en dichas profesiones para evitar aumento crisis social.

Centro Dependientes Comercio e Industria, Presidente, Garcaí. — Secretario, Escuder."

LA II FIRA COMERCIAL I AGRÍCOLA DE GIRONA. — El passat dimecres a la tarda, es reuní a l'Ajuntament el Patronat d'aquesta Fira.

Entre els diversos acords presos, cal remarcar l'aprovació dels pressupostos generals a excepció de la secció agrícola, que va amb pressupost apart, i la designació del lloc que aquesta ha d'ocupar. La Secció Agrícola estarà instal·lada al centre de l'avinguda de Jaume I, tros comprès des del clos de la Fira amb el Grup Escolar.

Recordem, que tots quants necessitin informació de la Fira s'han de dirigir a les oficines que hi ha instal·lades als baixos de l'Ajuntament de 12 a 1 i de 3 a 4.

SALT

AJUNTAMENT. — NOTA INTERESANT. — Des d'uns dies s'estaven fent uns treballs prop del Govern de la Generalitat per si es podia aconseguir d'ell l'anticipació de la quantitat necessària per a la realitza-

ció de les clavegueres, única manera de poder-les construir totes a la vegada. Ens assabentem, amb gran alegria, que recentment dits treballs han donat els seus fruits, car ens ha estat concedida l'anticipació necessària per a poder sanejar la població, obra de primordial conveniència, sense que per això hagin de gravar-se amb excés els interessos dels veïns.

Són d'elogiar en gran manera, per l'encert que han tingut, totes les persones que han pres part en els treballs esmentats, destacant en primer lloc el nostre estimat amic Emili Pibernat, que no ha deixat d'actuar ni un sol moment, puix que, a més de les gestions personals, ha insistit prop d'alguns diputats, sobresortint pel seu interès ben manifest el nostre també estimat company Pere Cerezo.

No cal dir com estem agraïts, no ja a ells, sinó també al Comissari senyor Puig Puigjades i a totes les persones que de prop o de lluny han intervingut en l'afer.

BESCANÓ

El passat dissabte, en el nou local del Centre Republicà Federal d'aquesta població, donà la seva anunciada conferència el President de la Comarcal de Girona, En Joan Ballesta.

L'orador, amb paraula fàcil i planera, exposà el seu criteri d'accentuar l'acció esquerrista en l'obra de govern, fent remarcar així mateix la necessitat de què les organitzacions polítiques intervinguin d'una manera directa i eficaç, a l'efecte de fer arribar als nostres homes dirigents, els anhels i desitjos de les multituds ciutadanes. Digué que la República havia d'ésser esquerrana, perquè aquest és l'anhel de tots els vertaders republicans, ja que els nuclis conservadors incorporats darrerament a les corrents democràtiques, no sentien els ideals de llibertat i de justícia, car havien obstaculitzat constantment l'obra legislativa republicana quan havia investit de ferm algun problema vital, esmentant l'obstrucció feta a l'article constitucional que afermava el laïcisme de l'Estat, així com l'Estatut, la Reforma Agrària, la Llei de Confessions i Congregacions religioses, lleis que venien a capgirar l'estructura de l'Estat unitarista, transformant-lo radicalment, d'acord amb tots els avenços del viure modern. Exhortà a les dones a sumar-se en les fileres democràtiques ja que solament la República els hi ha donat els drets que els hi havia negat tothora la Monarquia.

S'estengué en consideracions sobre política general per a treure'n la conclusió de què solament amb una política ferma d'esquerra es laborava per la República i per Catalunya.

El company Mascort, pronuncià unes breus paraules d'elogi del conferenciant i clogués l'acte En Gonçal Roc, President del Centre.

BAIX EMPORDA PALAFRUGELL

Dimecres de la setmana passada va celebrar la seva festa major la barriada marítima de Llafranc. Tots els festeigs es veieren animadíssims i acudí, com sempre, a la nostra primera platja, la gran gernació d'anys anteriors.

El prop-passat dilluns fou detingut en el seu domicili del carrer de Martí i Julià el senyor Josep Guisset. La cosa fou motivada per una de les formidables pallisses que segons els veïns, el Guisset té el vici crònic de proporcionar a la seva esposa. Als crits d'aquesta, hi acudí tot el veïnat, especialment dones, les quals intentaren, malgrat tenir davant la Guàrdia civil, linxar al Guisset. Acompanyat per la benemèrita i pels insults de mig poble, fou tancat a la presó municipal.

Diumenge començà el Campionat de Catalunya de primera categoria. El primer partit el perderen els nostres davant el Sabadell, per tres punts a un.

Aquest primer resultat advers ha motivat un principi de pànic entre els "istes" de

l'equip i hom diu que es va de dret a l'adquisició de nous elements.

Dimarts tingué lloc vora el "Mas Xinzer" un accident d'automòbil que afortunadament no tingué les greus conseqüències que les primeres noves escamparen.

Toparen, en la corva de l'esmentat mas, l'autòmnibus de l'empresa "Ribot, Font i Artigues, S. A.", que fa el servei ordinari als barris de mar, i un turisme de "Taxis Granés". Hom diu que la topada no es deu a imprudències de cap dels dos xòfers, sinó a la poca visualitat que en aquell perillós lloc dóna una plantació de blat de moresc. Resultaren ferits d'alguna consideració, els

ocupants del turisme Joaquim Busquets, xòfer, i Emili Deulofeu, passatger. El taxi quedà molt mal parat.

Dissabte, a darrera hora, quedà resolt el conflicte dels barbers.

Els patrons signaren les bases que havien presentat els treballadors.

El Ministre de Marina ha anunciat que enviarà a les nostres costes un delegat amb severíssimes ordres per tal que instrueixi un expedient contra alguns funcionaris acusats d'haver permès que es falti descaradament a les lleis de pesca.

C.

EXPRES-BAR

Situat a la Rambla - GIRONA - Telèf. 119

Begudes de les millors marques

Ressopons econòmics

OBERT NIT I DIA

Del 1.er d'octubre al 30 d'abril, temporada de marisc

Ostres-Percebes-Almejes-Gambes
rebudes diàriament a les 5 tarda.

Dipòsit de vi de

Joan Moriscot

Ultònia, 5

GIRONA

VINS: Priorat, Múrcia, Alacant, Valdepenyas, Jumilla, Secuita, Vinebra.

Servei a domicili i al major.

Responent de la qualitat dels mateixos.

Esmolament de Navalles a la perfecció

VENDES DE TOTA CLASSE D'ARTICLES PROPIS PER BARBERIA. — GAVINETERIA FINA. GRAN ASSORTIT EN PERFUMERIA.

JOSEP SERRA

Argenteria, 10 - GIRONA

Comerciants agricultors

Abans de fer vostres compres a neu a visitar el nou Magatzem de grans i pinsos Enèrgic

— de —

Jacint Codina

No deixeu de fer una prova de els aliments concentrats Enèrgic, per Vaques, Vedelles, Porcs, Gallines i altre bestiar de corral. PRODUCTE NACIONAL AMB PATENT I MARCA REGISTADA

Passeig de Blai, n.º 31 OLOT Telèfon, n.º 113

Casa central: VIC Rbla. Deballades, n.º 15 - Tel. n.º 192

Societat ANÓNIMA DE TRANSPORTES OLOT

Servei de Recader diari entre Olot i Barcelona i viceversa amb combinació de l' **Agència Arias**

PASSEIG DEL BORN, N.º 13

Telèfon, 13354

Es garanteig un Servei Ràpid, Econòmic i Perfecte. — Paquets entregats al vespre a Olot, a les nou del matí del dia següent són lliurats als consignataris de Barcelona, i així mateix els que són entregats a Barcelona fins a la una de la tarda, a les set de la mateixa arriben a Olot.

S'ADMETEN ENCARRECS A: **ANÓNIMA DE TRANSPORTES**

(Carrer Antoni Llopis) i a les SUCURSALS: Plaça de la República, 11. - Telèfon, 48 i carrer de la Proa, 7

(ABANS «CASA SINGLA»)

A més, aquesta Societat compta amb un vagó diari de Sant Joan les Abadesses a Barcelona i viceversa, pel transport de mercaderies de **Petita Velocitat** que limita el temps en el trajecte a dos dies.

Cooperació
de Fundició
de ferro i metalls
OLOT
Carretera de Girona, 21
Treball esmerat i
preus mòdics.

FONDA DE RAMON ROVIRA

TELÈFON, 330

Ronda Dr. Robert, núm. 43
GIRONA

CALDERERIA I CALEFACCIÓ CENTRAL FUMISTERIA

Soldadura Autògena i Tall per oxigen
Instal·lació d'Aparells Sanitaris

de

PERE VALENTI FURTET

Calderers, 13 - GIRONA

CENTRE D'ESPECIFICS

UNIC A LA COMARCA

Els millors productes medicinals. - TOTS ELLS D'ORIGEN. - Unics de propietats
terapèutiques garantides.

Plaça de les Castanyes · GIRONA · Telèfon, 144

FARMACIA RIBAS

Radio Selecte

CLARION, **PHILCO**, FADA,
FERM i totes les marques, últims mo-
dels des de **4 pessetes setmanals**.

Carrer Olivo, 8 (davant camp d'Esports)

Bicicletes

LES MILLORS MARQUES A
4 pessetes 25 cèntims setmanals
SENSE ENTRADA

- **GIRONA**

CAFÈS

CORNELLÀ

SUCRES
EMPAQUETATS

Girona
TELÈFON, 321

Casa Escatllar

APARELLS DE RADIO
"FADA"

FERRETERIA I BATERIA DE CUINA
OBJECTES PER A REGALS
LOÇA SANITARIA

Rambla Llibertat, 28 - Mercaders, 6-7

Gràfiques
DARIUS
RAHOLA
Girona

CALÇATS MALARET

Vendes a l'engròs i detall

RAMBLA LLIBERTAT, 5
GIRONA